

SESSIÓ PLENÀRIA Núm. 29

La sessió s'obre a les deu del matí i dotze minuts. Presideix el M. H. Sr. President del Parlament, acompanyat de tots els membres de la Mesa, la qual és assistida per l'Oficial Major.

Al banc del Govern seuen els H. Srs. Consellers de Governació, de Cultura i de Política Territorial i Obres Públiques.

Assisteix a aquesta sessió el Síndic de Greuges, H. Sr. Frederic Rahola i d'Espona.

Ordre del dia

Punt únic : Debat de l'Informe del Síndic de Greuges corresponent a l'any 1988.

El Sr. PRESIDENT : Comença la sessió.

Aquesta sessió tindrà un únic punt de l'ordre del dia, la seqüència del qual es descabdellarà d'acord amb l'article 144.3 del Reglament, sobre la tramitació parlamentària de l'Informe anual del Síndic de Greuges. L'Honorable senyor Frederic Rahola i d'Espona, Síndic de Greuges, és convidat a presentar un resum del seu Informe. (Pausa.) Silenci...

El Sr. SÍNDIC DE GREUGES (Frederic Rahola) : Molt Honorable President, Molt Honorable Conseller, il·lustres senyores i senyors diputats, ara fa quatre anys i mig vaig presentar-me, per primera vegada, davant d'aquesta Cambra per donar compte del meu primer informe; avui, em presento per donar compte de l'últim informe d'aquest mandat. En el primer, no sols vaig sentir l'aventura i l'emoció del ritual que representava per a mi aquell primer acte parlamentari, sinó també el batec per la responsabilitat i l'honor d'haver estat investit comissionat parlamentari per defensar els drets fonamentals i les llibertats públiques dels ciutadans d'aquest país. Penso que en aquest període institucional he complert el que vaig manifestar en la presa de possessió : crear una institució que obri una nova via de diàleg entre l'administrat i l'administració i, d'aquesta manera, completar el procés democràtic del nostre sistema administratiu.

A través dels successius informes presentats al Parlament, els senyors diputats han pogut seguir, any rere any, les inquietuds, les queixes dels ciutadans de Catalunya; n'hi ha hagut que revelen desviacions i falses pràctiques administratives, moltes de les quals han estat rectificades en acceptar les nostres recomanacions, cosa que ha tranquil·litzat molts ciutadans. En el transcurs d'aquests anys, les relacions amb l'Administració han estat summament dialogants; això ha facilitat que, a la majoria dels casos denunciats, hi hàgim trobat solucions basades en criteris d'equitat i d'imparcialitat.

Fa tot just una setmana que aquest Informe va ser debatut a la Comissió corresponent; allí vaig escoltar i contestar les reflexions, preguntes i aclariments que els diferents grups em van formular. Vaig a exposar, més àmpliament, les particularitats del document que, a hores d'ara, vostès ja coneixen.

Com que aquest Informe és el darrer d'aquest mandat, l'hem presentat en dos llibres : el primer —com els anteriors— pragmàtic; el segon, normatiu.

En el primer es recullen les queixes comentades als expedients iniciats d'ofici; també hi mencionem les queixes rebutjades, les que es troben en tramitació i les ja investigades amb re-

sultats obtinguts. Comprèn, doncs, suggeriments, recomanacions, advertiments i recordatoris de deures legals formulats a l'Administració i accions medials dutes a terme.

Amb el benentès que aquest Informe correspon, globalment, al contingut i a l'orientació general dels quatre que l'han precedit, quant a l'estructura formal i concepció metodològica segueix el model que vam presentar l'any passat. Considero vàlides i donem per reproduïdes les reflexions que hi expressàvem. Ara hem ajustat més la sistematització del contingut i ampliat el nombre de seccions.

El llibre segon conté diverses reflexions i valoracions sobre els quatre anys i mig de mandat, estructurades de manera que el lector conegui la nostra experiència pel que fa al marc competencial, als mitjans personals i materials i la relació de la incidència institució-ciudadà i institució-administració, i acaba amb unes reflexions finals.

Amb aquest Informe pretenem donar, en unes pàgines mesurades, el resultat de les experiències i els coneixements adquirits en el transcurs d'aquests anys de constant i tenaç dedicació, perquè serveixi de suggeriment i estímul a l'Administració, i que es tingui en compte quan projecti nous esquemes administratius, que, de ben segur, seran més operatius i més àgils.

En un altre ordre de coses podem dir que a Catalunya els drets civils i polítics són els que més es respecten i compleixen. Però, tot i això, persisteixen situacions que són difícils de superar. En canvi, hi ha problemes d'igualtat davant de la llei i els tribunals : una altra vegada, la secció de justícia és la que ha rebut un nombre més elevat de queixes i hem hagut de fer diverses consideracions pel que fa a l'efectivitat dels drets de defensa de qui no té mitjans econòmics i dels desvalguts. En diverses ocasions hem hagut d'intercedir per superar retards importants en la tramitació de procediments, si bé cal dir que en les nostres comunicacions amb les autoritats judicials hem trobat la màxima comprensió i col·laboració. La nostra intervenció ens ha permès constatar els perjudicis causats pel nombre de jutjats amb vacants i que la nova planta i demarcació judicial té problemes d'instauració i que la necessària reforma es fa esperar massa.

També, l'Informe recull que hi ha problemes de normalització lingüística i de convivència idiomàtica. L'accés a l'ús normalitzat del català, tant pel que fa al dret al nom propi —encara vam haver de lluitar per poder inscriure el nom català de «Laia» al jutjat de Vic— com pel que fa a la documentació pública —escriptures, notificacions i comunicacions—, és notícia quotidiana o reclamació que se'ns presenta constantment.

A través de les queixes i també dels expedients d'ofici, hem detectat problemes d'estrangers, d'apatrides, de gitanos i, darrerament, de col·lectius de treballadors africans, que l'Administració ha hagut de resoldre d'urgència. Encara, però, com a conseqüència d'una anterior política d'abandonament, hi ha problemes pendents de resolució en aquesta àrea.

Hi continuen havent queixes pel que fa a problemes de llibertat de consciència, des de problemes relatius al secret professional a problemes de llibertat d'informació, passant pel problema d'objecció de consciència com a causa excoent del servei militar.

La reinserció social del pres és una assignatura pendent a causa de la massificació que encara hi ha en els centres peniten-

ciaris de Catalunya. Això no obstant, si comparern les nostres dades amb els informes dels diversos *Ombudsman* d'altres països europeus, podem dir que la situació respecte a aquests drets és semblant a la de la resta d'Europa. En canvi, no puc ser tan optimista pel que fa als drets econòmics, socials i culturals, l'accés als quals encara és difícil per a molts ciutadans. El persistent desequilibri econòmic, la creixent desigualtat en la distribució de la riquesa, causada, d'una banda, per la manca d'especialització de la mà d'obra i, de l'altra, per una avidesa i acumulació de luxe desmesurats, obliguen el Govern a controlar aquests fenòmens i a actuar en defensa dels més dèbils proporcionant-los oportunitats més favorables.

En aquest sentit, avui, el dret a un habitatge digne és, per a molts ciutadans, més difícil d'aconseguir que uns anys endarrer. Per això hem hagut de recomanar als poders públics una major atenció a aquest problema i pregar-los que busquin noves solucions i impulsin nous programes de finançament de l'habitatge.

També el dret a la protecció de la salut i l'accés a l'assistència pública o a l'assistència de Seguretat Social han fet que rebéssim un nombre important de queixes: els problemes de les urgències als hospitals, les llargues llistes d'espera i els dèficits de l'assistència primària. Per això hem manifestat que s'ha de crear una consciència social solidària entre malalts, metges i Administració sanitària que superi els diversos interessos particulars, en benefici del superior interès de la salut pública, i així arribar a l'exercici més efectiu dels drets del malalt.

També hem fet una crida a les diverses administracions perquè accelerin els acords encaminats a millorar la situació de l'atenció psiquiàtrica i hem hagut de demanar una millor coordinació i cooperació per superar els greus problemes plantejats en aquesta matèria.

També hem constatat que encara hi ha obstacles perquè l'Administració sanitària valori les alegacions i proves dels interessats que puguin desvirtuar i contradir els informes administratius, perquè considerar només com a certes les afirmacions dels informes de l'Administració, sense valorar la prova del contrari, equival a resoldre indiscriminadament els recursos del ciutadà i obligar-lo a pledejar per dirimir la controvèrsia. S'ha d'arbitrar de manera que els ciutadans puguin veure satisfets, ni que sigui de manera provisional, els seus drets del contingut econòmic mentre es resol l'expedient administratiu.

La nostra societat encara no pot oferir una resposta suficient i unes condicions justes i dignes per als malalts terminals, els qui pateixen malalties ara per ara inguaribles, i els drogaaddictes que volen superar la seva malaltia. Això també fa que la capacitat econòmica del malalt determini unes condicions més o menys favorables davant de l'infortuni —és especialment dramàtic en el cas dels malalts de la SIDA.

El dret a la reinserció social de qui ha patit seqüeles invalidants també ha de ser reforçat. És cert que s'ha legislat i que, des d'un punt vista solament teòric, les barreres arquitectòniques han estat superades, però també és cert que, a la pràctica, encara n'existeixen moltes. S'ha d'obtenir una millor sensibilització i, alhora, una presa de consciència de tècnics i dirigents que despertin la solidaritat i facin desaparèixer la caritat: el disminuït és un subjecte de drets, la caritat no és reconeixement de subjectes.

També hem propugnat l'elaboració d'una llei sobre educació

especial que, sota la guia del sistema educatiu ordinari, reguli de manera pacífica aquesta matèria, distingint el tractament segons els diferents col·lectius afectats. Aquesta norma hauria de regular les relacions entre l'Administració educativa i la sanitària per ordenar les situacions de les persones afectades abans de l'etapa educativa i després.

Hem rebut moltes visites de persones que no tenen una pensió suficient, i això els fa viure de manera vergonyosa, i en aquesta situació també es troben moltes vídues i moltes dones i homes que, després de cotitzar d'acord amb el que els va indicar l'Administració, han vist defraudada la seva bona fe per canvis i interpretacions legislatives posteriors i no poden percebre les pensions com a treballadors autònoms.

Entre tota aquesta llista de drets socials, econòmics i culturals, hem vist —i hem de dir-ho amb tota la contundència— que la pobresa és el principal component de tota situació d'injustícia social. Cada dia hi ha més pobres que dormen al carrer, sobretot homes i dones grans que ja no tenen edat de treballar i que no poden recórrer a cap auxili social i sanitari. Cal establir els plans necessaris per eradicar la pobresa i afavorir els col·lectius més vulnerables i indefensos; l'aprovació i aplicació d'aquests plans hauria d'efectuar-se sota els principis de coordinació i col·laboració efectives entre les diverses administracions i entitats cíviqes afectades.

He notat, com a reacció esperançada —i és just que ho digui aquí, avui, davant d'aquesta Cambra—, que totes les autoritats, com la societat civil, tenen consciència de la necessitat de protegir els drets que anomenem de solidaritat, aquesta tercera generació de drets fonamentals que cada dia és més tangible i necessària, que han de ser protegits.

Ens hem de felicitar perquè aquest Parlament va aprovar, els darrers anys, normatives diverses relatives a la protecció de la natura, del medi i de l'entorn. Els desastres ecològics ocorreguts tant a Catalunya com en altres indrets del món ens han de fer prendre consciència que el dret al medi natural és de tothom i que la protecció de la natura i la recuperació d'espais i d'espècies animals han de ser promogudes desde l'escola primària. No n'hi ha prou amb normatives, cal fer els esforços econòmics necessaris per aplicar-les efectivament.

Ningú ja no dubta dels drets de les víctimes del delictes, i les nostres experiències ens han portat a redactar unes notes sobre el nou enfocament que s'ha de donar al dret penal per complir les recomanacions del Consell d'Europa. Catalunya, tot i que no té competències en la matèria, pot ser capdavantera en l'estudi i recerca de solucions. En aquest aspecte, és encomiable l'experiència del servei d'atenció a les víctimes, creat per l'Ajuntament de Barcelona.

Ningú no dubta tampoc del dret a la pau, dret fonamental pel qual encara cal lluitar.

La nostra intervenció ha pogut garantir a les parts en conflicte la llibertat d'acció mediatada i, en la majoria dels casos, hem aconseguit solucions positives en situacions en què el ciutadà es troba generalment en posició d'inferioritat. Hem exercit l'acte suprem de denúncia pública de les situacions comprovades. O sigui, hem posat en coneixement de la societat civil allò que l'Administració i el sistema administratiu dels interessos comuns han fet o deixat de fer, no han previst o no han resolt. Crec que aquestes situacions han posat de manifest la identitat del Síndic de Greuges, la qual ha estat confirmada per la confi-

ança que cada dia ens demostra el ciutadà, que, pel que podem observar, va prenent consciència d'una institució que és una organització adequada per fer prevaler els seus drets quan són vulnerats per l'Administració.

En l'Informe hem procurat que els textos aportats proporcionin elements de judici perquè, no solament els parlamentaris, sinó els ciutadans en general tinguin una informació fidedigna que els permeti tenir una idea aproximada de la realitat del nostre sistema de treball, dels recursos de què poden fer ús davant d'un fet administratiu advers.

En aquest període institucional hem dotat la institució d'una seu definitiva a l'antic Palau del Marquès d'Alfarràs, cedit per l'Ajuntament de Barcelona, on hem pogut estructurar correctament els serveis d'informació i d'informàtica i on l'equip d'assessors pot treballar folgado i amb comoditat. Això ha permès un treball més coordinat de totes les seccions, factor imprescindible perquè una institució com la nostra pugui retre un servei eficaç al ciutadà.

Per acabar aquesta meua compareixença, vull agrair als alts càrrecs i a l'escala administrativa les deferències que en tot moment han tingut amb mi i la col·laboració que m'han prestat, sense la qual el meu exercici hauria estat molt més difícil.

També vull expressar el meu agraïment a tots els parlamentaris pel constant suport que m'han donat, sense el qual la vida i la continuïtat de la institució no hauria estat possible.

Amb els resultats d'aquestes realitzacions crec que he complert amb el que em vaig proposar en el moment d'acceptar el càrrec de Síndic de Greuges.

I un darrer record i agraïment : recordar les hores baixes i les hores altes del naixement de la institució i agrair la dedicació de tots aquells que amb el seu esforç personal m'han ajudat a donar-li una nova vida.

Moltes gràcies.

El Sr. PRESIDENT : Moltes gràcies, Honorable Síndic. (*L'H. Sr. Síndic de Greuges s'absenta del Saló de Sessions.*) Ara, un cop finida l'exposició i absentat el senyor Síndic, el debat prosseguirà amb la intervenció dels diferents grups. Pel Grup parlamentari Mixt, té la paraula l'Il·lustre Diputat senyor Latorre.

El Sr. LATORRE : Senyor President, senyores diputades, senyors diputats, certament, l'Informe que l'Honorable Síndic de Greuges, senyor Frederic Rahola, ens acaba de presentar, té quelcom d'extraordinari. Efectivament, es tracta de l'Informe de cloenda del primer mandat del Síndic. Justament per això, el Síndic ha presentat el seu Informe estructurat en dos llibres : el primer, de forma molt semblant al de l'exercici passat —és el que el Síndic anomena « Informe obligat »—, i el segon, de caràcter més personal, expressió de tot un seguit de meditacions i de consideracions sobre la mateixa institució del Síndic, és el que el Síndic anomena « Informe volgut ».

El total d'expedients tramesos pel Síndic ha estat de 1.227, molt similar al de l'exercici anterior. Classificats per seccions, justícia abasta el 20,95%; l'ordenació del territori, el 20,54%; l'Administració general, el 17,28%, i treballs i pensions, el 10,27%, per citar només les seccions que ultrapassen el 10% de les queixes.

Per administracions, la de l'Estat central i perifèrica representa el 20,21% del total dels expedients; la de la Generalitat, el 35,21%; els ajuntaments, el 27,14%, i l'Administració judici-

al, el 8,80%.

Per àrees administratives de la Generalitat, i referint-nos també només a les més significatives, justícia representa el 25,02% dels expedients; l'Administració local, el 24,54%; sanitat i Seguretat Social i treball, el 15,16%, i política territorial i obres públiques i indústria i energia, el 12,07%. Cal significar que aquests percentatges són pràcticament coincidents amb els que es donaven en l'exercici del 1987.

Les actuacions d'ofici del Síndic s'han mantingut en el mateix nivell dels últims anys. Eren 38 l'any 86, 48 l'any 1987 i 35 l'any 88.

Ens referirem, en primer lloc, als aspectes que els centristes considerem més rellevants sobre el control de l'actuació administrativa duta a terme pel Síndic.

Pel que fa a l'Administració general, s'insisteix en allò que ja s'explicità l'any passat, en el sentit de la necessitat d'articular un sistema que objectivi millor que l'existent el respecte als principis de mèrit i capacitat per a l'accés a la condició de funcionari. El Síndic insta l'Administració a trobar fórmules per trencar el cercle sense fi del que ell anomena —molt benèvolament, per cert— « la discrecionalitat tècnica dels tribunals ».

D'altra banda, any rere any des del 1985, el Síndic ha condemnat la possible pràctica, per part de l'Administració, del silenci administratiu com a pràctica perversa, consistent a no donar resposta a les qüestions plantejades per l'administrat i posar aquest davant la disjuntiva, o bé d'haver de recórrer als tribunals per veure recorreguda la seva pretensió, o bé de desistir d'aquesta.

Tres són els aspectes més significatius que el Síndic destaca pel que fa a l'ordenació del territori. El primer, el dret constitucional —cada vegada més conculcat— a un habitatge digne i adequat, i expressa la profunda preocupació per l'augment, amb un component fortament especulatiu, del preu dels habitatges, molt superior al de l'increment de la renda de la major part dels ciutadans, i amb una incidència més significativa respecte a la gent jove i als jubilats. Els grups parlamentaris, senyores diputades, senyors diputats, han rebut fa pocs dies una carta tramesa pel Molt Honorable senyor President de la Generalitat d'una queixa que la senyora Isabel Miró Santpere, que és una jubilada de setanta-quatre anys, dirigia al Síndic de Greuges. I li deia, textualment, que fins al mes de desembre de 1988, la quantitat que pagava de lloguer del seu habitatge, per tots els conceptes, era de 5.905 pessetes mensuals. És queixava, aquesta senyora, que durant l'any 1989 l'administrador li ha anat apujant el lloguer fins a 9.466 pessetes. Actualment, aquesta senyora cobra una pensió de viudetat de 30.460 pessetes.

Segon tema significatiu en l'ordenació del territori : la utilització del sòl d'acord amb l'interès general, en què recomana la dotació a les diferents administracions —autonòmica i local— dels mitjans necessaris per tal d'impedir aquesta xacra creixent de l'especulació.

Tercer, la protecció de la natura com a concreció del dret a disposar d'un medi ambient adequat. La producció legislativa i normativa d'aquesta Cambra ha estat important i valuosa; molt possiblement, en aquest mateix Ple aprovarem una modificació d'una altra llei mèdio-ambiental, però no s'ha produït encara una dotació pressupostària suficient per desenvolupar-la, la qual cosa, si sempre és motiu de preocupació, ho és molt

més en una època com l'actual, en què el creixement de l'activitat econòmica pot crear desequilibris irreversibles. A ells, a aquests desequilibris irreversibles, ens referíem precisament els diputats centristes quan, ja fa uns dies, substanciàvem la nostra interpel·lació sobre el medi ambient, i parlàvem d'un model pervers de creixement.

El Síndic crida l'atenció sobre les notificacions tributàries defectuoses com a causa d'indefensió per al ciutadà : de seixanta-cinc queixes trameses sobre aquesta qüestió, quaranta-dues feien referència a aspectes de gestió, i, de queixes, el 50% corresponien a defectes de notificació.

L'increment, moltes vegades exagerat, d'alguns dels valors cadastrals de les finques urbanes com a conseqüència de la revisió efectuada l'any 1988, fonamenta la preocupació del Síndic per les repercussions que suposa, principalment, per a pensionistes i jubilats. Fa una estona, jo els feia esment de la carta d'una d'elles.

Curiosament —ja ho hem dit abans—, els expedients relatius a sanitat i Seguretat Social i treball representen només el 15% del total, la qual cosa no impedeix al Síndic fer una important crida d'atenció sobre l'existència al nostre país de ciutadans que veuen trepitjat el seu dret a la salut, i d'altres que no el poden exercir, no perquè no estiguin malalts, sinó perquè encara no gaudeixen de cap tipus de protecció ni tenen en vigor el nou sistema de Seguretat Social previst a la nostra Constitució.

Important és el capítol que el Síndic dedica al greu problema de la SIDA. El Consell de les Comunitats Europees i els representants dels estats membres consideren, el 31 de maig de 1988, refermar el seu interès per mantenir tot un seguit de principis, i comprovaren amb satisfacció l'aplicació de polítiques homogènies en la lluita contra la SIDA.

Malgrat les mesures preventives i de control adoptades per les autoritats sanitàries per tal d'evitar la infecció i la mateixa malaltia, el Síndic crida l'atenció per l'existència d'un buit molt important que no ha estat ni controlat ni regulat pels poders públics : ens referim a la prostitució.

L'assistència psiquiàtrica —referida fa uns minuts pel Síndic—, a la qual ja es va dedicar un apartat especial en l'Informe del 1987, torna a ésser motiu de preocupació en l'Informe d'aquest any. La preocupació expressada —derivada, bàsicament, de les dificultats derivades dels interessos polítics que fins ara han impedit el traspàs de les corresponents competències de les diputacions a la Generalitat— confiïm que començi a minvar, esperem-ho, si, finalment, les converses de les últimes setmanes arriben a un final feliç.

El nostre sistema contributiu de Seguretat Social deixa molts jubilats sense prestacions econòmiques i l'acció social i els serveis socials presten un servei ínfim i exclusiu, amb el qual moltes vegades és difícil de subsistir.

La Seguretat Social —diu el Síndic— hauria de protegir els ciutadans contra els riscos socials i els desequilibris de la producció i del consum, més que més havent-hi factors com l'atur, les jubilacions, l'escàs índex de natalitat i el poc estalvi, que hi actuen en contra.

Després de deu anys de l'aprovació de la Constitució, no es pot dir que els poders públics garanteixin l'existència de les prestacions socials suficients en les situacions de necessitat dels ciutadans.

Quan entrem en l'apartat de Treball, el Síndic denuncia amb rotunditat l'evidència de la manca d'una política clara i contundent contra l'atur, que impedeixi que es continuï carregant tot el pes de la crisi sobre les parts més febles i desfavorides de la nostra societat.

Especialment significatiu és l'apartat que el Síndic dedica al Departament de Benestar Social de la Generalitat. Definits els dos clars vessants de l'actuació d'aquest Departament —d'una banda, posar a disposició de la Comunitat els elements de realització i de satisfacció personal, i de l'altra, resoldre les mancances que dificulten a determinats sectors socials aquestes realitzacions—, el Síndic relaciona tot un seguit d'assumptes que el nou Departament hauria d'afrontar. La pobresa resulta, senyores diputades, senyors diputats, atterridora. El record del Síndic, de les seves paraules, davant d'aquest Parlament el 10 de desembre de 1987, amb motiu de l'Aniversari de la Declaració dels Drets Humans, quan deia que a la nostra societat hi ha famílies que donen gràcies a Déu per tenir un fill deficient, perquè això els permet percebre les 15.000 pessetes del subsidi de garantia d'ingressos mínims. La pobresa, dèiem, els deficients psíquics i físics, els infants, els vells i els col·lectius marginats.

En referir-se als temes d'ensenyament, el Síndic recorda la vaga dels professors d'ensenyament públic produïda l'any 1987, l'any acadèmic 87-88, i denuncia la incapacitat de l'aparell burocràtic del Departament d'Ensenyament per afrontar, amb la manera legalment exigida, a una situació no prevista com aquesta. En l'Informe del 87 el Síndic recomanà a l'Administració de la Generalitat l'ampliació de les actuacions en matèria d'educació especial, vetllant, principalment, per la coordinació efectiva entre les administracions implicades; avui ha tornat a insistir-hi, en la sanitària i en l'educativa, principalment. Un any després, el Síndic torna a fer la mateixa recomanació : les millores introduïdes fins ara no permeten, certament, parlar d'una resolució del problema.

El funcionament anormal de la justícia, que, com dèiem al principi, constitueix, aproximadament, la quarta part de les queixes formulades al Síndic, lamentablement no permet introduir cap visió optimista envers el futur immediat. En una democràcia —diu el Síndic, i no li manca raó—, la pèrdua de confiança en la justícia per part dels ciutadans és l'inici de la pèrdua de confiança en el sistema. Recuperar aquesta confiança és, serà una tasca àrdua i extremament difícil. El Síndic té encomanada la funció principal de vetllar per la salvaguarda dels drets fonamentals i les llibertats públiques dels ciutadans; consegüentment, tot allò que signifiqui un major nivell de coneixement de la Institució del Síndic per part d'aquests, redundarà en el seu benefici; redundarà, en definitiva, en benefici del sistema democràtic.

Des d'aquest punt de vista, considerem molt encertada la proposta que fa el Síndic de projectar la Institució a través dels serveis d'assistència social dels ajuntaments i del Departament de Benestar Social, per tal d'intentar vèncer desconfiances i salvar l'abisme que separa les classes econòmiques menys afavorides dels organismes que poden paliar, almenys, algunes de les seves necessitats.

També considerem necessari —arribat aquest moment— encetar un període de reflexió sobre les relacions del Síndic amb aquest Parlament. El Síndic no pot limitar-se, cada any, a la re-

dacció de l'informe obligat. El Síndic ha de poder comparèixer davant la comissió corresponent cada vegada que es produeixi un esdeveniment que ho faci necessari. No es pot tornar —perquè no és «de rebut»— a repetir l'espectacle protagonitzat fa un mes i mig, un parell de mesos, pel Grup de la majoria d'aquesta Cambra, de negar la presència del Síndic davant la Comissió, i al·legar que es tracta d'una institució, no pas d'una autoritat. Interpretacions del Reglament d'aquestes característiques són atemptatòries contra la institució del Síndic.

Finalment, i així acabo, el Síndic ens ha presentat un Informe amb una component molt important de denúncia social : és un informe crític, i gens complaent amb el poder establert, com no podria ser d'altra manera. Creiem els centristes que és un bon informe, que ens agradaria que no fos l'últim que presenta l'actual Síndic, com alguns —i no vull mirar ningú— sembla que pretenen.

Moltes gràcies, senyor President, senyores i senyors diputats.

El Sr. PRESIDENT : Gràcies, senyor Latorre. Pel Grup parlamentari d'Esquerra Republicana de Catalunya té la paraula l'Il·lustre Diputat senyor Colom.

El Sr. COLOM : Senyor President, senyores i senyors diputats, tal com ja vam exposar en la Comissió del Síndic de Greuges, l'Informe del 1988 d'aquesta Sindicatura és, al nostre entendre, el balanç d'una feina molt ben feta. Cal agrair, de bell antuvi, a l'Honorable Síndic, al seu adjunt i a l'equip de col·laboradors que han fet possible una tasca rigorosa, una tasca valenta, una tasca de vegades difícil d'assumir per les administracions, però, en definitiva, una tasca assenyada i molt digna. La Institució, entenem, es va consolidant entre els ciutadans, tal com ho demostra el ventall prou ampli de les queixes formulades o de les preguntes efectuades a l'Honorable Síndic.

El Síndic apareix com l'interlocutor vàlid per a molts ciutadans, i perquè ho sigui de manera definitiva, però que pugui complir els objectius previstos per la Llei 14 de 1984, del 20 de març, cal que les administracions li confereixin, a la pràctica, aquest paper d'interlocutor vàlid, i això, senyores i senyors diputats, hem d'admetre, segons l'Informe, que no passa sempre. Hi ha múltiples queixes, formulades pel Síndic, en què veiem com els ajuntaments o altres oficines d'altres administracions, demoren o, simplement, no responen. Aquests fets entenem que fan perdre autoritat al Síndic de Greuges, i fóra greu de pensar que l'Administració fa perdre autoritat a la Sindicatura de Greuges. Això porta el nostre Grup parlamentari a fer una primera proposta —en farem tres, de propostes, o tres blocs de propostes al llarg d'aquesta intervenció—, una proposta que voldríem que es traduís en una iniciativa parlamentària de tots els grups del Parlament, i instar el Govern i les altres administracions catalanes a continuar respectant la Institució de la Sindicatura de Greuges en els termes previstos per la Llei que la va crear, i d'agilitar i de comprometre's en totes les relacions d'aquesta institució amb les administracions.

L'Honorable Síndic afirma en la seva presentació que es donaria per satisfet si, aquest balanç que presenta de la tasca realitzada servís per trobar i per aplicar noves solucions i per rectificar els errors i les disfuncions administratives que aquest país pateix. A la Comissió, aquest Diputat ja va demanar informació a l'Honorable Síndic sobre tres temes escollits entre molts dels

que surten a l'Informe : informació sobre els parallamps radioactius i la lentitud de la Conselleria d'Indústria i Energia per retirar-los, i la incògnita de saber on es pensen emmagatzemar o on són emmagatzemats els trenta-quatre retirats l'any 88, dels 4.451 parallamps radioactius que hi ha al país; ni aquests sabem on són. També a la Comissió vam expressar la nostra preocupació per la problemàtica de la SIDA, específicament en el món de la prostitució, i la necessitat de tenir un informe —que no existeix— sobre aquest tema, sobre aquest punt, i també vam dir i vam parlar dels efectes, en determinats sectors socials necessitats, de la vaga del butà l'hivern passat, a Barcelona i ciutats importants de la rodalia.

L'Honorable Síndic ens va respondre, a la Comissió, dient que s'havien fet les gestions oportunes, i n'estem absolutament convençuts, i ho veiem en el seu Informe, que s'havien fet aquestes gestions. Però, aleshores, veiem com l'Administració o les administracions havien alentit, de manera absolutament desesperada, per a molts casos, el procés de solució d'aquestes intervencions del Síndic. D'aquestes i del miler llarg més de queixes o de consultes que l'Informe, de manera molt ben treballada, ens presenta.

Hauríem pogut preguntar, a la Comissió —no ho vam fer, i ho faré avui—, al Síndic, i preguntar-nos a tots nosaltres, il·lustres companys diputats i diputades, sobre les queixes en relació amb la normalització lingüística. Vivim un procés, des de fa anys, en què la llengua catalana intenta recuperar el paper que li és propi en el nostre país. L'Honorable Síndic extreu tres, quatre, cinc —i després, fins a deu— queixes, mostra de com està el terreny de la normalització lingüística, i ens adonem que no funciona, que va malament. Deu queixes de cent, o de mil, de les que diàriament es poden produir al nostre país. Parla de la inexistència d'impresos en català per a la celebració del matrimoni civil, per exemple, i ens diu que el Jutjat de Barcelona, on la persona que presenta la queixa es va casar, no li va poder subministrar aquests impresos en la seva llengua, perquè no en tenia. Avui passa exactament igual : en el moment de la queixa, i avui i, anant bé, demà, si no es varia des de l'Administració.

Parla dels oblitats de diversos organismes de l'Administració de l'Estat, de la toponímia oficial dels pobles i les ciutats de Catalunya, i, aleshores, ens trobem que fa una referència al Ministeri d'Economia i Hisenda, molt específica, que després de dos anys de denúncies diu : «Continua enviant les etiquetes utilitzades en la declaració de la renda de les persones físiques », fent referència, parla d'un cas concret de Sant Fruitós, «encara a San Fructuoso», i tants altres... Aquest és un exemple-mostra. I, aleshores, llegim amb estupor, amb estupefacció, les respostes del Ministeri citat, d'Economia i Hisenda, que ens diu que el criteri —en aquest cas, també d'un altre, de la Direcció General de Carreteres, per exemple—, pel que fa al tema plantejat, de toponímia, és anar col·locant, com a nom de poblacions, les denominacions que aquestes tenen d'una manera oficial, llevat dels casos en què els títols en castellà i català siguin tan diferents que es faci necessària la senyalització *temporal* —a hores d'ara—, temporal, en ambdós idiomes. Diu, «no obstant, de tota manera, aquells noms com Figueres o bé Girona, en què les diferències són mínimes, sembla recomanable» —i diu l'Administració o una administració de l'Estat—, «per tal d'aprofitar el material existent»

—deuen tenir uns bons estocs, encara, de «Figueras», amb «a» i de «Gerona»—, doncs, sembla «recomanable no procedir a la seva substitució»; continuaran enviant-ho amb una toponímia incorrecta, malgrat les gestions del Síndic de Greuges. Això no és respecte a la institució.

Parlen, altres denúncies, doncs, que un enginyer, per tenir el títol a l'Escola Superior Tècnica d'Enginyers Industrials, a Terrassa li van exigir la presentació d'una partida de naixement per tal que el seu nom fos escrit correctament en català. I parla de... fins a deu qüestions més, de denúncies en comissaries, de situacions increïbles dels jutjats, a Falset, o a l'Hospitalet o a Barcelona, on vulgueu.

Són deu casos de queixes en relació amb la normalització lingüística, que he dit que en representen cent, o mil, o molts més, extrets d'una situació de menyspreu i de minorització genocida envers la llengua catalana de moltes administracions que actuen a Catalunya. Es viola conscientment la Llei de Normalització. Els catalans acudeixen, davant d'això —uns catalans, uns ciutadans—, al Síndic, ho denuncien, cerquen una reparació absolutament justa, però de quin ajut i de quines eines es dota, el Síndic de Greuges, per resoldre aquestes peticions d'aquests ciutadans? Quin suport pràctic té? No dubtem que en té, però el voldríem veure traduït diàriament, quin suport pràctic té, del Govern o d'aquest Parlament, i de la Comissió del Síndic de Greuges?, que, en definitiva, és aquella Comissió on els diputats que hi estem adscrits hauríem de poder —sempre que veiem un tema, o una denúncia, una queixa— demanar que hi acudeixi, que hi comparegui el Síndic, i oferir-li el suport, el suport, entenem, en temes de normalització, de tota la Cambra, unànimement, com històricament s'ha tractat aquest tema al nostre país.

L'Informe alerta també sobre els drets i les llibertats dels estrangers que han arribat i viuen a Catalunya; sobre la mala aplicació de la Llei d'estrangeria; sobre els brots de racisme. De tot això s'ha parlat a bastament en aquesta Cambra, i ara penso que només cal que escoltem la petició del Síndic dient que calen solucions; no només parlar-ne: calen solucions, i pertoca a les administracions, pertoca al Govern i pertoca l'impuls a aquesta Cambra per trobar aquestes solucions.

L'Informe alerta també sobre els dipòsits municipals de detinguts, o sobre el personal al servei de la Generalitat en el període republicà, o sobre els abusos en els preus dels lloguers a Barcelona o al conjunt del país. L'Informe és, al nostre entendre, prou escruixidor com perquè no només mereixi la nostra atenció, sinó que representi un toc d'alerta important en aquesta Cambra i a tots els partits que la configurem, i al Govern, un toc d'alerta important, que a Catalunya les coses continuen, en molts aspectes, fallant, i que, en tot cas, cal trobar-hi les vies concretes de solució.

El nostre Grup parlamentari creu molt important la proposta que fa l'Honorable Síndic en les seves reflexions finals, que aquest Parlament possibiliti a la Sindicatura de Greuges de presentar informes puntuals sobre temes concrets i que preocupin socialment en un moment determinat la societat catalana. No només aquest debat anual en la Cambra, on cada grup exposem el nostre parer sobre l'Informe d'un any endarrere; moltes d'aquestes coses ja han estat..., diguem-ne, o han passat. No, només això; no només, tampoc, que de tant en tant l'Honorable Síndic comparegui davant de la Comissió, que bé costa

prou —bé costa prou—, perquè, quan se li ha demanat, la majoria, en una ocasió lamentable, s'hi va oposar, i ho sento, senyor Escudé, de nou, repetir aquest tema, però entenc que, en aquest cas, la interpretació reglamentista va ser excessivament rigorosa i, al meu entendre, poc generosa, tal com el Síndic, en les seves reflexions finals admet, o proposa que hi hauria d'haver-hi.

Tot això ens porta a un segon bloc de propostes —he dit que n'hi haurien tres, aquest és el segon—, propostes molt concretes. Nosaltres en aquest sentit proposaríem l'elaboració i la presentació en aquesta Cambra, a la Comissió de la Sindicatura de Greuges, de cinc informes específics, abans de finals d'enguany, sobre els següents temes: el primer tema, sobre la SIDA i la prostitució, en estret contacte, en aquest cas, fins i tot amb la Comissió especial d'Estudi sobre la Problemàtica de la SIDA, però aquest tema que la Sindicatura ha començat a treballar; segon tema, els atacs al procés de normalització lingüística i propostes viables de solució i d'avenç unitari en aquest sentit; en tercer, la situació dels estrangers a Catalunya o, si es vol, la situació de les minories ètniques i nacionals presents al nostre país; el quart tema específic que voldríem veure treballat pel Síndic i per aquesta Cambra, la lluita per eradicar la pobresa a la Catalunya d'avui, a la Catalunya del 92, en estret contacte també amb la Comissió recentment creada de Bosses de Pobresa, i, finalment, la conculcació de tota la normativa en matèria de barreres arquitectòniques amb què es troba el col·lectiu de disminuïts del nostre país, a Catalunya. És el segon bloc de propostes que ens suggereix aquest Informe, dins de la proposta de la voluntat final que expressa l'Honorable Síndic de tractar temes que afecten la societat catalana puntualment, en moments, com ara, que caldria tenir-hi unes propostes, unes solucions.

Valorem molt positivament les reflexions que l'Honorable Síndic de Greuges fa en el llibre segon: la situació jurídica actual de la institució, una situació jurídica a vegades en concurrència amb la que és la institució espanyola, la del Defensor del Pueblo; els mitjans personals i materials i la relació de la Sindicatura amb el ciutadà, i en aquest sentit nosaltres expressem el nostre acord amb l'establiment d'un estatut que acabi amb la provisionalitat del personal d'aquesta institució; la relació amb les institucions públiques, que ja he expressat a bastament per on entenem que hauria d'anar i hauria de continuar. I de les reflexions finals, insistiríem en el tercer bloc de propostes —que aquestes són globals—, de les reflexions finals que fa l'Honorable Síndic remarcar que cal una urgent acció informativa en les capes socials menys afavorides de la Institució del Síndic. Els ciutadans d'aquest sector social menys afavorit a Catalunya encara, per desgràcia, desconeixen que poden acudir al Síndic; si els resoldrà o no els resoldrà el problema, això, tal com hem expressat, els serà difícil, però almenys tenen una eina i d'aquesta eina en pot sortir una col·laboració —esperem que més positiva— amb les institucions i, per tant, cal fer aquesta acció urgent informativa en aquests segments socials esmentats.

En segon lloc, potenciar la col·laboració amb les administracions, i en aquest sentit anava la primera de les propostes d'instar oficialment, tota la Cambra, el Govern a trobar les vies concretes de relació i de molt bona relació.

I, finalment, les relacions del Síndic de Greuges amb el Par-

lament. També ja ho he exposat, però torno a repetir que entenem que la Comissió hauria de poder, efectivament, convocar l'Honorable Síndic per tractar temes d'actualitat cada vegada que aquests temes es produeixin, i hi hauria d'haver, per part, en aquest cas, de la majoria, una millor predisposició a fer possible aquest desig, que no és nostre —ho torno a repetir—, és un desig de la Sindicatura de Greuges i nosaltres no fem més que estar-hi d'acord.

No voldríem acabar aquest posicionament del Grup parlamentari d'Esquerra Republicana de Catalunya, però, sense fer constar davant de la Cambra la nostra preocupació per determinades veus que han sortit, segons els mitjans de comunicació, del Govern i d'algun grup de l'oposició en relació amb la personalitat de l'actual Síndic de Greuges. S'ha dit que l'actual Síndic de Greuges —ho han dit els mitjans de comunicació i parlaven de fonts properes al Govern i de fonts properes al primer grup de l'oposició—, s'ha dit que era massa crític l'actual Síndic de Greuges amb el Govern i amb les altres administracions, i es deixava entendre, per tant, que, acabat el seu mandat, hi hauria un relleu. He dit que volia expressar la preocupació del Grup parlamentari d'Esquerra Republicana per aquestes notícies, i no només la preocupació, sinó l'astorament del Grup parlamentari d'Esquerra Republicana per aquests posicionaments. Astorament, per què? Astorament perquè difícilment institucionalment la figura del Síndic de Greuges pot ser còmoda per al Govern o per qualsevol administració. Malament si és còmoda, malament; vol dir que no compleix la seva funció. I, per tant, que hi hagi hagut una actitud crítica i incòmoda per part del Govern, crítica per part de la Sindicatura cap al Govern o cap a les administracions que actuen a Catalunya, no és més o no fa més que valorar el seu paper valent, el seu paper seriós, rigorós i el seu compliment estricte de la Llei que va crear la Sindicatura de Greuges. (*Remor de veus.*)

Entenem que...

El Sr. PRESIDENT : Vagi acabant, vagi acabant, eh?, s'ha passat del temps.

El Sr. COLOM : Queda, només, un segon, senyor President. L'Honorable Síndic de Greuges, senyor Frederic Rahola, acaba ara —i amb això acabo definitivament— un mandat. La seva actitud hauria de marcar, entenem, estil; ha estat valent, ha estat crític, ha estat assenyat, ha posat, al nostre entendre, molt alt i bé el llistó de la Institució de la Sindicatura de Greuges, creiem que és un bon començament per a aquesta institució, i el nostre Grup parlamentari no pot més que expressar que desitjaria la seva continuïtat i agrair a l'Honorable Síndic, a l'Illustre Adjunt del Síndic i a tots els col·laboradors d'aquesta Institució, per part del Grup parlamentari, la tasca desenvolupada, l'Informe presentat, que valorem molt positivament, i, sobretot, les pistes d'actuació que ens donen per dignificar molt més aquesta institució; en definitiva, per complir la Llei que la va crear.

Moltes gràcies, senyor President; senyores i senyors diputats.

El Sr. PRESIDENT : Moltes gràcies, senyor Colom. Pel Grup parlamentari Popular, té la paraula la Il·lustre Diputada senyora Montserrat.

La Sra. MONTSERRAT : Senyor President, il·lustres senyores i senyors diputats, em correspon fixar la posició del nostre Grup parlamentari, del Grup Popular, en relació amb el cinquè

informe que ens ha estat presentat, corresponent al 1988, per l'Honorable Síndic de Greuges.

Aquests informes que any rere any ens han estat presentats han estat uns documents d'una extraordinària importància per conèixer amb més precisió les mancances, i fins i tot deficiències, i lentitud de gestió de les diverses administracions envers el ciutadà català.

D'aquest Informe que avui ens ocupa hem de constatar que, tot i que aquest any s'ha incrementat el nombre de queixes amb 1.453, no és una xifra extraordinària si tenim en compte els problemes, les necessitats, la pobresa i la marginació que té la societat catalana. I hem de lamentar el baix nombre d'expedients d'ofici, que, si bé en anys anteriors els trobàvem poc nombrosos, quan l'any 1986 els expedients van ésser 35, l'any 1987 varen passar a 48, aquest darrer any han estat tan sols de 35 les actuacions d'ofici. Això ens indica ben clarament la insuficiència pressupostària a la Institució de la Sindicatura, la qual comporta una limitació de les possibilitats d'augmentar les actuacions d'ofici. L'Honorable Síndic feia esment d'aquestes mancances i demanava la necessitat d'ampliar amb personal i recursos la Institució després d'haver presentat l'Informe de l'any 1987.

En les reflexions finals del llibre segon el Síndic proposa, davant el reduït nombre de personal al servei de la Institució, alternatives diferents per aconseguir mitjans per poder desenvolupar les tasques que el Síndic té legalment assignades i que redundarien en bé dels més necessitats, que són sempre els menys protegits.

En l'Informe, l'Honorable Síndic fa referència que les relacions institucionals amb els ciutadans podrien ser millorades en el futur per la via de la penetració informativa a les classes socials menys afavorides, ja que cal penetrar aquestes esferes més necessitades i abandonades socialment, atès el desconeixement de l'existència de la institució per falta de la informació escaient.

Voldria dir-los, senyores i senyors diputats, que el nostre Grup parlamentari ja va fer esment en anteriors posicionaments als Informes de 1986 i de 1987 de la necessitat d'incrementar les actuacions d'ofici, de la necessitat de donar publicitat a aquestes actuacions i, fins i tot, demanàvem la creació d'un gabinet de premsa per donar a conèixer més i millor la tasca de la Institució del Síndic i que fos més coneguda pels ciutadans de Catalunya, que han de veure sobretot en el Síndic una figura que intenta preservar els drets i les llibertats fonamentals que com a ciutadans tenen reconeguts, tal com ho preveu la Llei 14/84 d'aquest Parlament.

No ha estat possible : ho lamentem. Tornem aquest any, un cop més, a donar un toc d'atenció i a demanar al Govern de la Generalitat que vulgui tenir present d'una vegada per totes les consideracions que els fa l'Honorable Síndic i que constatem els diversos grups parlamentaris. És preocupant la forma d'actuació de les nostres administracions, bastant allunyada dels principis establerts en l'article 103.1 de la Constitució. De les moltes, diverses queixes rebudes és després que les àrees administratives de Justícia i el Departament de Política Territorial i Obres Públiques són les que reben més queixes dels ciutadans, seguint Sanitat, Ensenyament i d'altres.

Veiem, en l'Informe, l'interès del Síndic envers els dipòsits municipals pels detinguts, molts dels quals es troben en condi-

cions molt precàries i degradants per a les persones que s'hi han d'estar, faltats de condicions de seguretat, higiene, sense ventilació ni llum, entre altres mancances, i de la denúncia que ens fa de la falta de legislació concreta i la situació heretada fa que, en general, la situació dels dipòsits municipals de detinguts sigui extrema. Un cas ben proper i que tots vostès, senyores i senyors diputats, ben segur en seran coneixedors és la mort d'un reclus a Vilanova i la Geltrú, el passat dissabte, deguda a un incendi en el dipòsit municipal que, segons notícies aparegudes, els presos varen provocar. La manca de seguretat en les instal·lacions, i en ser unes instal·lacions precàries, ha produït aquest desgraciat accident, com tants d'altres a Vic, Sabadell i Mataró.

La manca de normativa, de directrius i criteris fa també que els serveis a què té dret el detingut siguin summament deficientes. Com molt bé ens indica el Síndic, per poder complir mínimament el mandat constitucional del respecte dels drets fonamentals, és necessària una urgent atenció als problemes que plantegen aquests dipòsits municipals. També és urgent que l'administració, des del Departament de Política Territorial, faci complir amb tot el rigor que cal la normativa del Decret 100/84, sobre la supressió de les barreres arquitectòniques en bé de les persones que pateixen alguna disminució física.

Per a nosaltres, el Grup parlamentari Popular, el balanç de l'actuació que es desprèn d'aquest Informe del Síndic de Greuges pel que fa a l'últim exercici és positiu i com a tal la nostra felicitació a la Sindicatura de Greuges per la seva dedicació, tant personal com del seu equip de treball.

Per acabar, jo diria que el nostre Grup parlamentari sempre estarà al costat de la Institució del Síndic de Greuges i sempre estarà a favor de qualsevol tipus d'iniciativa que vagi en la línia que la Sindicatura sigui una institució respectada i coneguda pels ciutadans més necessitats. Nosaltres recolzem, Honorable Síndic, un pressupost més adient a les seves necessitats per dur a terme més i millor la tasca en les actuacions d'ofici; nosaltres recolzem que la institució pugui disposar, al més aviat possible, d'un gabinet de premsa.

En les reflexions finals de l'Informe ens apunta uns suggeriments : de presentar al Parlament diversos informes puntuals sobre temes concrets i que preocupin socialment en un moment determinat. Doncs, bé, nosaltres creiem que això és bo i fóra convenient, perquè contribuiria a una millor fluïdesa del Síndic amb el Parlament.

El nostre Grup li demanaria al Síndic que fos molt ferm a l'hora d'exigir una adequada informació per part de les administracions públiques i, principalment, a l'administració de la Generalitat i, en cas contrari, ho posés en coneixement d'aquest Parlament, perquè ell és el comissionari a aquests efectes, per tal d'aconseguir que el Parlament de Catalunya, a través dels seus grups parlamentaris, pugui exigir les responsabilitats polítiques que corresponguin a la Generalitat de Catalunya i, especialment, al Consell Executiu.

Res més, senyor President. Moltes gràcies, senyores i senyors diputats.

El Sr. PRESIDENT : Gràcies, senyora Montserrat. Pel Grup parlamentari d'Iniciativa per Catalunya, té la paraula l'Il·lustre Diputat senyor Nualart.

El Sr. NUALART : Senyor President, senyores i senyors diputats, em correspon de fixar la posició del meu Grup, Iniciati-

va per Catalunya, un cop escoltat l'Informe del Síndic de Greuges. Ara fa cinc anys i escaig que aquest Parlament va aprovar la Llei del Síndic de Greuges i avui el Molt Honorable senyor Rahola ens ha presentat el seu cinquè Informe. És, per tant, el moment de fer balanç del que ha significat la institució del Síndic de Greuges en el transcurs d'aquest mandat, en la defensa dels drets fonamentals i les llibertats públiques dels ciutadans de Catalunya.

Els tres primers Informes que el Síndic va presentar davant d'aquest Parlament tenien una estructura purament descriptiva de la seva activitat, i en l'Informe de l'any 1987 se'ns convidava a debatre sobre el comportament de la institució davant dels ciutadans i de l'Administració pública. L'Informe que enguany se'ns presenta hem de dir que és un bon instrument de treball, ja que la sistematització dels temes facilita una visió global i particular dels problemes dels ciutadans davant l'Administració. I conté un segon llibre, que s'anomena «Informe volgut» o notes relatives als quatre anys i mig de mandat, que invita a reflexionar i a fer una valoració de la institució.

En primer lloc, cal assenyalar que el Síndic de Greuges és un comissionat del Parlament de Catalunya i, per tant, ha de tenir una estreta relació amb aquesta Cambra. Però si examinem els quasi cinc anys de funcionament del Síndic de Greuges constatarem que la seva relació amb aquest Parlament ha estat quasi nul·la, llevat el seu informe anual davant la Comissió i en aquest Ple, i la intervenció dels Grups parlamentaris es redueix a aclariments sobre l'informe i el posicionament davant el Ple.

Molt em temo, senyores i senyors diputats, que la presentació de l'Informe en aquest Parlament només serveixi per al que diríem cobrir l'expedient, o sigui, complir allò que obliga la Llei, que anualment el Síndic informará el Parlament. I encara que en la presentació de l'Informe hi volguéssim veure quelcom més que un simple tràmit a complir, aquest no és res més que una avaluació del treball realitzat pel Síndic de Greuges. Informe que, d'altra banda, sempre ha estat ben rebut pels Grups d'aquesta Cambra, perquè s'ha valorat l'esforç i el treball de la institució, malgrat els pocs mitjans que aquest Parlament li ha atribuït. I si bé els grups han exposat els seus posicionaments sobre els temes que es desenvolupaven en els informes, no s'ha anat més enllà de la simple constatació d'uns problemes que afecten els ciutadans en els seus drets fonamentals. Amb altres paraules : l'Informe del Síndic de Greuges, el podríem comparar amb aquelles assignatures que a la Universitat s'anomenaven «maries» i que es podien aprovar sense ni tan sols examinar-se'n.

En segon lloc, s'ha de remarcar un valor consubstancial a la institució que és el de no ser un poder executiu, la qual cosa fa que la seva funció resti al marge de qualsevol tipus de pressió. Però això també pot comportar que la seva gestió pugui ésser nul·la si no està revestida d'una forta autoritat moral. En la seva última compareixença a la Comissió, el Molt Honorable Síndic de Greuges ens va manifestar que la seva força residia en les seves denúncies davant aquest Parlament i davant l'opinió pública, a través dels mitjans de comunicació. Doncs bé, com hem dit abans, en el Parlament les denúncies queden reduïdes a la presentació d'aquest Informe, i la seva presència en els mitjans de comunicació dependents de la Generalitat es pot dir que és nul·la, ja que en tot l'any 1988 va assistir, només com a convidat, a dos programes de Catalunya Ràdio *La Tertú-*

liai *Aquesta és la qüestió*, i tan sols en un programa a la televisió catalana *A debat*. Per sort, la seva presència a emissores privades de ràdio i de la televisió estatal ha estat més sovintejada, i la major part de les vegades per denunciar fets concrets. Per tant, els mitjans públics de comunicació no han col·laborat, com s'havia d'esperar, amb la figura del Síndic de Greuges.

D'altra banda, l'Informe, que es presenta anualment, no es pot considerar com un document denúncia de les irregularitats de les administracions, sinó com una exposició de la tasca realitzada pel Síndic. Ara bé, fins i tot en el supòsit allegat que servis de denúncia, els fets es contemplem, com a mínim, al cap d'uns quants mesos d'haver succeït, quan la queixa ha estat solucionada o ja no hi ha res a fer.

En tercer lloc, si bé fa cinc anys que es va crear la figura del Síndic de Greuges, aquesta institució encara és poc coneguda per la majoria de la població, i se'ns diu en el mateix Informe que, si bé els dos primers anys hi va haver una inflació de denúncies, la major part d'elles al marge de la competència del Síndic i, per tant, d'impossible tramitació, a partir del fet que existís un més gran coneixement de les competències de la institució, aquestes queixes s'han estabilitzat.

Per altra banda, el mateix Informe ens diu que una major publicitat de la institució hauria donat, com a resultat, un augment ingent en la presentació de queixes i el Síndic ha volgut fugir sempre de les estadístiques espectaculars, per tal d'adequar el servei prestat als mitjans amb què comptava. És cert que si el ciutadà es dirigeix al Síndic, com a últim recurs per a intentar solucionar una situació personal que ell considera injusta, i no trobés almenys la resposta del Síndic, el silenci d'aquest per manca de mitjans és evident que desesperaria, encara més, el ciutadà i la seva frustració podria ser encara més greu. Però no és solució no donar a conèixer la institució per manca de recursos; no es pot convertir aquesta en una simple figura decorativa de la democràcia. Per tant, senyores i senyors diputats, s'haurien de mirar d'adequar els mitjans a les necessitats de la institució del Síndic de Greuges.

Aquesta manca de mitjans, expressada per l'Honorable Síndic de Greuges en el seu Informe, afecta també, i de manera fonamental, el fet que no dugui a terme més expedients d'ofici. El Síndic de Greuges no pot ésser només una institució que intenti solucionar els casos particulars. La seva tasca entenem que va molt més enllà: ha d'aprofundir en aquelles queixes que, com que són reiteratives, es converteixen en afers generals. És evident que les constants denúncies, per exemple, sobre els interns de les presons, els problemes que afecten la majoria dels estrangers davant la normativa vigent, els brots de racisme que pateixen gitanos i africans, si bé poden tenir una contemplació particular, esdevenen problemes generals. I, també, totes aquelles situacions que, sense que existeixi una denúncia de cap particular, afecten el conjunt de la població de Catalunya, com poden ser els temes lligats al medi ambient —així podríem parlar del pantà de Rialb, de la Vall de Sant Daniel, dels aiguamolls, de la degradació dels rius, del risc de les nuclears, etcètera; tots aquells actes que discriminen la dona en els llocs de treball; l'expulsió de les capes més necessitades de la ciutat de Barcelona per l'encariment dels preus dels lloguers de l'habitatge; la manca d'aplicació, encara avui, de la normalització lingüística en nombroses esferes de l'Administració, i, com molt bé s'assenyala en l'Informe, en l'Admi-

nistració de Justícia; problemes en el món del treball —com el dels colons de Montagut— i, ben segur, que aquesta llista podria ser ampliada per ses senyories. I tot això són qüestions que entenc que competeixen al Síndic de Greuges i que de molts d'ells s'hauria de fer un seguiment acurat per part d'aquesta institució. Però tota denúncia —com he dit abans—, si no es planteja el moment que els fets estan succint, deixa de tenir, la major part de les vegades, la força suficient per a solucionar-se.

Ben segur que a les Administracions els interessa un Síndic de Greuges que comparegui solament una vegada l'any davant d'aquest Parlament. És evident que, per a l'Administració, és més còmode que els fets es tractin un any després de succeïts. És per això que entenem que el Síndic de Greuges hauria de comparèixer més sovint davant la Comissió d'aquest Parlament, per explicar la seva gestió en el moment que es produeixen els fets.

Aquestes objeccions no van, però, en detriment de la tasca feta pel Síndic de Greuges. Ara bé, després de l'experiència d'aquest primer mandat de cinc anys, crec que era el moment més oportú per fer aquestes reflexions. Cal reconèixer que tot el que s'ha fet fins avui, per part del Síndic, és positiu. El que aquest Diputat es pregunta és si és suficient i si no caldria donar un nou impuls a aquesta figura que prestigia tota democràcia.

Voldria, seguint l'esquema del Síndic de Greuges, fer atenció a les seves reflexions finals. Crec que és positiva la proposta que fa sobre la qüestió de personal, en el sentit d'acollir becaris i estudiants dels darrers cursos de la Facultat de Dret per part de la institució, per tal que es poguessin ampliar, sense un increment substancial dels costos, les actuacions del Síndic de Greuges, i també crec que hem de recollir la preocupació de totes aquelles persones que treballen en la institució i que, no essent càrrecs de confiança, estan contractats de manera provisional i a qui es crea una inseguretats en els seus llocs de treball. Cal —com es diu en l'Informe— un millor coneixement de la institució per les classes socials menys afavorides. Com he dit abans, la seva presència en els mitjans de comunicació dependents de la Generalitat és quasi nul·la. I això, aquest Diputat, ja ho va fer notar en l'anterior compareixença del Síndic, però és difícil que aquests mitjans emetin programes sobre el Síndic de Greuges quan aquests mateixos mitjans —em refereixo, concretament, a TV3— no tenen un programa monogràfic sobre el Parlament de Catalunya. Però —ho repeteixo— és fonamental que el Síndic de Greuges aparegui en els mitjans de comunicació per poder denunciar a l'opinió pública, en el seu moment, aquelles administracions que vulneren els drets fonamentals o les llibertats públiques dels ciutadans de Catalunya.

S'ha de reforçar també la relació del Síndic de Greuges amb el Parlament de Catalunya. Queda clar per la reglamentació que el Síndic de Greuges és un comissionat d'aquest Parlament i, per tant, la necessitat de l'existència d'un estret lligam amb aquest. La Llei del Síndic de Greuges estableix, d'una manera inequívoca, que el Síndic es relaciona amb el Parlament mitjançant una Comissió constituïda amb aquesta finalitat, i que el Síndic de Greuges es pot adreçar, en qualsevol moment, a la Comissió parlamentària esmentada, i que aquesta li pot demanar que hi comparegui per informar d'afers de la seva competència. Doncs bé, fins ara, aquesta Comissió només ha servit

per a escoltar l'Informe anual reglamentari; no ha tingut cap altra activitat. I, per això, aquest Diputat, en més d'una ocasió, l'ha qualificada d'inoperant.

El meu Grup, en el present període parlamentari —se n'ha fet abans esment per alguns portaveus— va demanar la compareixença de l'Honorable Síndic perquè informés sobre les gestions que podia haver realitzat en temes que preocupaven en aquell moment, com eren els brots de racisme a Catalunya, la situació conflictiva de les presons i l'execució de la sentència a Estrasburg que afecta ciutadans catalans. Però la iniciativa va fracassar perquè el Grup de la majoria es va oposar a la seva compareixença tot adduint qüestions reglamentàries i algunes de semàntiques, ja que a les alegacions afirmava que el Reglament del Parlament no preveia la compareixença del Síndic al marge de la presentació d'aquell Informe anual, i que tampoc podien admetre la seva compareixença, com a autoritat, perquè era una institució. Debat que ens portaria a una llarga discussió inútil i que res no aportaria sobre el prec principal, que és la voluntat política, per part d'aquesta Cambra, que el Síndic de Greuges, sigui una institució o sigui una autoritat —tant se val—, pugui comparèixer en cada moment que la Comissió ho consideri necessari.

Per tant, ens congratulem que el Síndic, en el seu Informe, ens apunti que fóra molt convenient de presentar informes puntuals i sobre temes concrets, i que socialment preocupin en un moment determinat.

Per acabar, el meu Grup prendrà una iniciativa parlamentària a fi que hi pugui haver un adjunt al Síndic per a tractar, de manera sectorial, la qüestió de la discriminació de la dona. Al mateix temps, prendrà totes aquelles iniciatives que instin les administracions perquè sigui més coneguda la figura del Síndic de Greuges.

Senyores i senyors diputats, crec que depèn de tots els grups d'aquesta Cambra que existeixi aquella voluntat política perquè el Síndic de Greuges es consolidi, en aquest segon mandat, com a figura imprescindible per al bon funcionament de l'Administració a Catalunya, i, per tant, que no esdevingui una figura decorativa en el marc de la democràcia, sinó una institució útil al servei de tots els ciutadans.

Gràcies.

El Sr. PRESIDENT : Moltes gràcies, senyor Nualart. Pel Grup parlamentari Socialista té la paraula l'Illustre Diputat senyor Abelló.

El Sr. ABELLÓ : Senyor President, senyores i senyors diputats, en nom del Grup Socialista per a fer l'anàlisi de l'Informe de l'any 88, que fa uns moments ha presentat en aquesta Cambra l'Honorable senyor Síndic de Greuges. Per al Grup Socialista, és indubtable que aquest Informe té una característica especial, no solament farem una reflexió i una anàlisi de l'Informe de l'any 88, sinó que també entrarem a fer balanç del que han significat aquests cinc anys de funcionament de la institució del Síndic de Greuges. Per tant, en la nostra exposició hi haurà una primera part, d'anàlisi concreta de l'Informe, i una segona part on farem balanç d'aquests cinc anys.

En primer lloc, nosaltres voldríem destacar, de l'Informe, els aspectes que fan referència al control de l'actuació administrativa; és indubtable que estem d'acord amb aquella part de l'Informe en què s'assenyala que hi ha un abús, per part de les administracions, sobre les demores en la resolució dels as-

pectes que afecten els ciutadans —l'abús, també, del silenci administratiu—; també ens preocupa el que fa referència al personal al servei de l'Administració, quan el Síndic ens assenyala que, en general, els tribunals segueixen principis més de discrecionalitat tècnica que principis de mèrits i capacitat en les proves d'accés a la funció pública, però fonamentalment entrarem en l'aspecte que fa referència als estrangers i als seus drets fonamentals.

El Grup Socialista, en el seu moment, va plantejar al Síndic de Greuges la necessitat que actués d'ofici davant dels brots de racisme que es van plantejar en alguns indrets de Catalunya. A nosaltres —volem dir-ho clarament—, ens hauria agradat que, en aquest aspecte, la intervenció hagués partit directament del mateix Síndic, perquè creiem que era un tema que en aquells moments era important. De totes maneres, davant de la Comissió el senyor Síndic va assenyalar que es comprometia, en el seu moment, a elaborar un informe extraordinari sobre aquest tema. Com vostès recordaran, fa unes setmanes, a la Comissió del Síndic de Greuges es va plantejar, per part del Grup d'Iniciativa per Catalunya, la possibilitat que el Síndic assistís a la nostra Comissió, a la Comissió del Síndic de Greuges, perquè abordés alguns aspectes importants —entre ells, aquests dels drets dels estrangers i els seus drets fonamentals—, i nosaltres volem manifestar aquí, públicament, en el Plenari del Parlament, que estem fonamentalment amb les posicions que la major part dels grups de l'oposició van manifestar en aquell moment, que les intervencions del Síndic de Greuges havien de fer-se no solament una vegada l'any, quan es donava l'Informe anual a la Comissió, sinó més sovint, perquè nosaltres pensem que és important que, ja sigui per la via dels informes extraordinaris o d'informes sobre aspectes puntuals, la presència del Síndic de Greuges es faci en aquesta Comissió.

En segon lloc, entrariem en els aspectes que, per a nosaltres, són essencials d'aquest Informe, que fan referència a l'ordenació del territori; en concret, en tres aspectes que nosaltres volem destacar de l'Informe : el dret a l'habitatge, la protecció de la natura i la qualitat de la vida en zones poc poblades.

Respecte al dret a l'habitatge, nosaltres creiem —i en això estem d'acord amb l'Informe— que el dret a l'habitatge, en aquests moments, és un dret fonamental, que és una preocupació essencial de molts ciutadans de Catalunya, i que en diferents ocasions ja aquest Plenari del Parlament l'ha tractat. De totes maneres, a nosaltres, estant d'acord amb l'exposició que es fa en l'Informe, ens hauria agradat —i creiem que en aquests moments no ha perdut actualitat— que el Síndic hagués fet un informe especial sobre tots els aspectes, sobre tota la problemàtica que planteja el dret a l'habitatge, tant des del punt de vista de l'habitatge de promoció pública com de l'habitatge de protecció oficial. Per tant, nosaltres, ja en la Comissió, vam plantejar que el senyor Síndic fes un informe d'aquestes característiques per presentar a la Comissió.

En segon lloc, quant a la protecció de la natura, estem fonamentalment d'acord amb la reflexió que es fa, que tot sovint aquest Parlament aprova lleis importants de defensa del medi ambient, de defensa de la natura, però que, a l'hora d'aprovar els pressupostos de la Generalitat, aquestes lleis no tenen les corresponents partides pressupostàries —i, per tant, els aspectes mèdio-ambientals, en els quals la creixent sensibilitat

social de sectors del poble de Catalunya cada vegada va avançant més—, no es troben reflectides en els pressupostos de la Generalitat. De totes maneres, també trobem a faltar, en aquest aspecte de protecció de la natura, una reflexió específica sobre els desgavells urbanístics, sobre tota la problemàtica d'ordenació del litoral, sobre les costes, sobre aspectes que, en aquests moments, també preocupen molts sectors de ciutadans de Catalunya, en la mesura que la protecció del medi ambient i de la natura no solament afecta aspectes de medi natural, sinó també fonamentalment aspectes urbanístics.

I, finalment, en l'aspecte d'ordenació del territori, voldríem destacar que el senyor Síndic ens parla que és necessari que l'Administració de la Generalitat actuï fermament per aturar el procés de despoblament i marginació d'altres comarques. Nosaltres hi estariem d'acord; de totes maneres, ens falta, en aquest Informe, propostes de solució, perquè realment ens trobem davant d'una problemàtica en què, sense plans de reactivació econòmica i mesures molt concretes, és difícil avançar.

El tercer bloc d'aquest Informe de l'any 88 fa referència a la sanitat —en concret, al dret a la salut i a la psiquiatria. Quant al dret a la salut, és indubtable que hem d'estar d'acord amb la reflexió que es fa a la manca de coordinació sobre els serveis sanitaris, en la necessitat que hi hagi remodelatge tècnic d'aquests, i que es donin prioritats pressupostàries a les despeses de la sanitat. De totes maneres, en aquest Informe nosaltres veiem que possiblement hauria estat convenient, de la mateixa manera com, a nivell de l'Estat, el Defensor del Poble va fer un informe molt concret sobre aspectes de la sanitat que preocupen els ciutadans —en concret, sobre els serveis d'urgències dels hospitals—, també ens hauria agradat que hi hagués algun d'aquests aspectes en informes fets pel Síndic de Greuges —de totes maneres, ja en la Comissió el senyor Síndic ens va avançar que possiblement, en els propers mesos, hi hauria un informe en aquesta direcció.

El segon aspecte de la sanitat que volem destacar és el que fa referència a la psiquiatria. En l'Informe es diu que «ni els interessats en el tema de la psiquiatria ni aquesta Institució entenem justificada l'actual situació de la psiquiatria a Catalunya, cada dia més degradada i víctima d'un procés en què tothom sembla haver abdicat de les seves responsabilitats». Aquest aspecte sí que creiem que és un toc d'atenció important respecte a la psiquiatria, i nosaltres voldríem destacar-ne dos aspectes: el primer, el que faria referència a la integració de les xarxes psiquiàtriques de les diputacions catalanes a l'Institut Català de la Salut, i la manca de control rigorós dels centres privats per part de l'Administració competent.

El quart aspecte que volem destacar fa referència al que s'entén per serveis socials: en destacaríem la part que fa referència als deficients psíquics, on es diu que hi ha una necessitat imponderable que el Departament de Benestar Social, mitjançant l'ICASS, millori l'eficiència dels serveis gestors per donar un millor servei a aquest col·lectiu. Pensem que, aquest aspecte i el que fa referència a les barreres arquitectòniques, segurament són els aspectes més importants d'aquest Informe.

Finalment, entrariem en l'aspecte que fa referència a l'Administració de Justícia —en concret, a l'Administració penitenciària i al tema de menors. Nosaltres notem que en aquest Informe es toquen aspectes segurament molt parcials —segurament són interessants—: en concret, el que fa refe-

rència a les conduccions i trasllats de presos i al desarrelament social dels penats. De totes maneres, també trobem a faltar un informe més ampli de la situació penitenciària a Catalunya; creiem que un informe específic sobre aquesta situació penitenciària seria necessari, en la mesura que no solament el Grup Socialista, sinó altres grups d'aquesta Cambra, s'hi han pronunciat. Si establim una comparació, per exemple, amb l'informe que fa el Defensor del Poble, doncs veiem que aquest tema es tracta amb molta més profunditat i extensió i, per tant, creiem que de cara a informes successius s'hauria d'aprofundir més.

Respecte al tema de menors, hi ha una reflexió que fa el Síndic de Greuges amb la qual estariem d'acord, que és la manca de coordinació entre diferents conselleries de la Generalitat: Benestar Social, Justícia, Ensenyament, Treball i Sanitat. Nosaltres també creiem que s'hauria de contemplar, en aquest tema, la possibilitat de la figura d'adjunt al Síndic en el tema de menors, que ja en el seu moment hi va haver un pronunciament d'aquesta Cambra per part de tots els grups parlamentaris, i, de totes maneres, en l'aspecte que fa referència a les queixes concretes d'aquest Informe, el que notem és que no hi ha proporció entre les queixes que rep el Síndic i els casos que diàriament apareixen en els mitjans de comunicació.

Respecte al funcionament de la Institució del Síndic, ja altres grups s'han pronunciat sobre aquesta qüestió —nosaltres també ho volem destacar—: nosaltres notem que hi ha moltes menys actuacions d'ofici any rere any. És a dir, l'any 87 n'hi va haver quaranta-vuit, i aquest any ja ens trobem amb trenta-cinc. No creiem que, globalment, sigui positiu per a la Institució que hi hagi aquesta disminució, perquè realment l'actuació d'ofici en molts casos és important.

També s'ha destacat en algunes intervencions —si bé és cert que en l'Informe que es fa, sobretot en les queixes puntuals, s'assenyala quina administració no contesta— que seria convenient, com fan altres institucions, a nivell de comunitats autònomes o del Defensor del Poble, que aparegués un llistat dels departaments de la Generalitat o dels ajuntaments que han incomplert el deure legal de contestar el Síndic. Nosaltres hem constatat que, any darrere any, hi ha alguns departaments de la Generalitat i alguns ajuntaments que, com a norma general, no contesten els escrits o els suggeriments que se'ls fan des del Síndic de Greuges.

I finalment, entrariem en la segona part de l'Informe, que, per a nosaltres, aquest any té un aspecte important, que és una reflexió sobre el funcionament dels cinc anys del funcionament d'aquesta Institució. En primer lloc, nosaltres creiem que encara hi ha massa sectors —sobretot aquests sectors socials menys afavorits— que desconeixen què és el funcionament, i no solament el funcionament, sinó la mateixa Institució del Síndic de Greuges. Nosaltres creiem que això s'apunta en aquest Informe final, que és un tema important, i que, en tot cas, s'hauria d'obrir un debat per veure quins són els millors canals de comunicació per fer-ho, ja que precisament aquests sectors socials tenen més dificultats per dirigir-se al Síndic de Greuges.

En segon lloc, un aspecte del qual nosaltres ja hem avançat abans quina és la nostra posició, però que ens preocupa per la reflexió final que fa el Síndic de Greuges, d'aquests anys, i és que assenyala que hi ha una col·laboració desigual de les diver-

ses conselleries de la Generalitat i dels ajuntaments quant a les propostes o a les respostes que li haurien de donar.

En tercer lloc, el nostre Grup ha pres bona nota, tant en l'informe que va fer a Comissió com en el que ha fet aquí, de la qüestió del personal: el Síndic, en el seu Informe, fa diferents propostes quant a l'estabilitat laboral; nosaltres, fonamentalment, estariem d'acord que aquest és un aspecte essencial per a la continuïtat del treball del Síndic de Greuges i del conjunt de la Institució.

El quart aspecte que voldríem destacar és la possibilitat que es puguin fer informes puntuals sobre temes concrets: això és un debat que es va plantejar ja en el seu moment a la Comissió, que en aquests moments s'ha plantejat també en l'Informe que ha fet el Síndic de Greuges i per altres grups. Nosaltres creiem que, d'alguna manera, la mateixa Llei del Síndic de Greuges dóna possibilitats, per part del Síndic, per presentar informes extraordinaris quan ho requereix la urgència o la importància dels fets, però de totes maneres, segurament, ens haurem de plantejar la possibilitat que aquests informes puntuals es puguin plantejar a partir d'alguna modificació que es faci de la Llei del Síndic de Greuges.

Finalment, nosaltres no voldríem acabar la nostra exposició sense destacar, en el balanç d'aquests cinc anys, tres consideracions: per al nostre Grup, el caràcter d'aquesta institució és positiu i satisfactori, en la mesura que ha estat capaç de defensar el que la mateixa Llei del Síndic de Greuges, aprovada per aquest Parlament, ens deia, és a dir, la defensa dels drets fonamentals dels ciutadans i de les llibertats públiques, així com una qüestió cabdal, que és el control, en la seva tasca supervisora, de l'actuació, fonamentalment, de l'Administració de la Generalitat i també dels ajuntaments; en segon lloc, una qüestió que, per a nosaltres és important, i que, evidentment, és la base del funcionament de la Institució i de la figura del Síndic, és que aquesta tasca ha estat basada en els principis d'independència i objectivitat —nosaltres creiem que aquests principis es troben, també, en aquesta Llei aprovada del Síndic de Greuges—, i, finalment, nosaltres creiem que la darrera reflexió hauria de ser la necessitat que la persona i la Institució continuïn en el futur, no solament complint aquestes funcions que diu la Llei del Síndic de Greuges, sinó, sobretot, al voltant dels principis d'independència i objectivitat. Nosaltres creiem que precisament aquests principis són els que permeten que realment hi hagi un equilibri institucional entre el Consell Executiu, entre el Parlament i la Institució, i, al mateix temps, estem convençuts que és l'única garantia d'aquests principis, és a dir, la independència i l'objectivitat, els principis que permeten que els ciutadans d'aquest país es trobin protegits en aquests drets fonamentals de què parlàvem abans.

Res més. Moltes gràcies, senyor President.

El Sr. PRESIDENT: Gràcies, senyor Abelló. Pel Grup parlamentari de Convergència i Unió, té la paraula l'Illustre Diputat senyor Viñas.

El Sr. VIÑAS: Senyor President, senyores i senyors diputats, en primer lloc, hem de donar també ja el nostre agraïment a l'Honorable senyor Síndic per la compareixença i pel seu Informe; Informe que, cada vegada, va guanyant, jo diria, en qualitat, guanya de manera expositiva, interpretativa i de sistematització.

De l'Informe, se'n pot desprendre una cosa que considero

bastant important, i és el fet que la gent, el poble, els ciutadans van veient cada vegada quines queixes són les que específicament corresponen al Síndic i quines queixes no li corresponen. Això fa que ho vegem estadísticament —i ho veiem llegint a fons l'Informe—, fa la impressió que la institució del Síndic ha anat calant de manera important dintre de la societat, i això és una cosa que és bona de constatar.

Després, veiem que el nombre de conflictes de l'Informe ens pot semblar en algun moment que queden estancats, que queden estabilitzats, i podria semblar que això, doncs, demostra que la institució del Síndic no és prou important; però després veiem, si mirem bé l'Informe, que això és degut, precisament, al fet que molts dels casos, moltes de les queixes que es presenten al Síndic, es resolen instantàniament. Aquest fet fa que això no quedi reflectit, després, en les estadístiques, perquè no són expedientats.

Això també voldria fer veure que és més important del que pot semblar: el Síndic de Greuges, la institució del Síndic tindrà importància dintre de la nostra societat, en tant que la societat vegi que és operant, i el que volem tots és això: l'operativitat del Síndic. No en va són cinc anys d'actuació del Síndic —cosa per la qual també hem de mostrar-li, doncs, el nostre agraïment.

I voldria també ressaltar la filosofia de la institució del Síndic, que està ben definida en el llibre segon, cosa que també representa una novetat en l'Informe de l'any 1988.

Fet aquest preàmbul, passaria a contestar breument..., a parlar —més ben dit— breument d'alguns dels temes que han sortit.

Veiem que, pràcticament, els mateixos temes, les mateixes queixes que recauen sobre el nostre Síndic de Greuges, recauen en els Defensores del Pueblo d'altres comunitats; només en alguns aspectes concrets veiem que potser a nivell del Defensor del Pueblo, uns augmenten i a Catalunya, en la institució del Síndic, n'augmenten unes altres. Per exemple: el fet..., una de les queixes més importants del Defensor del Pueblo a Madrid és sobre hisenda, i aquí, a Catalunya, veiem que sobre justícia, sobre política territorial, etcètera. Però, bàsicament, els temes, les queixes són bastant uniformes; jo diria que, doncs, les més importants són aquestes: justícia, habitatge, política territorial, sanitat, SIDA, psiquiatria, discriminació per estat civil, barreres arquitectòniques, etcètera.

Sobre el tema de les... En primer lloc hem parlat, s'ha dit molt el tema de la compareixença del Síndic. Sobre el tema de la compareixença del Síndic, és un fet que ja està reglamentat: el Reglament del Parlament contempla el Síndic de Greuges com una institució regulada específicament a la Secció Primera del Capítol VI del Títol IV, article 144, que diu: «Aquesta regulació, a diferència de les altres institucions o corporacions contemplades en l'esmentat Capítol —Sindicatura de Comptes i Corporació Catalana de Ràdio i Televisió— no autoritza la compareixença del Síndic de Greuges». L'article 144 fixa les relacions entre el Síndic i la Comissió corresponent, pel sistema d'emissió d'informe anual o d'informes extraordinaris i exposició personal i verbal d'aquest per part del Síndic davant la Comissió. Si algun grup desitja modificar el Reglament, nosaltres hi estem oberts, però que quedi clar que l'acord de procediment fou aprovat per unanimitat en el seu moment i mai se n'ha proposat la modificació.

Quant al tema de la sanitat. Certament, l'assistència primària és una de les «ventafocs», és un dels problemes que surt constantment : el tema de la SIDA és preocupant, el tema de l'assistència primària en el que són les llargues cues d'espera i tot això, és preocupant, i el tema de la degradació de la psiquiatria és un tema molt preocupant.

Jo, sobre aquest tema, voldria dir que, en vint anys i escaig de professió, he viscut aquest degradament de la psiquiatria i l'he viscut de manera directíssima els últims deu anys. I això, no per causes polítiques concretes, sinó per unes causes conjunturals. El fet de la degradació psiquiàtrica és general a tots els països —en alguns més i, en d'altres, menys—; a Espanya i a Catalunya, concretament, arrenca des del moment que la psiquiatria no depenia, no estava contemplada per la Seguretat Social, i això feia que quedés relegada com una obra de beneficència, ja fos portada o duta a terme per entitats de tipus religiós, o simplement per les diputacions, que s'havien de fer càrrec de la beneficència.

Però no és solament això, perquè, diríem : amb diners es pot arreglar; es pot arreglar amb diners, però falta una altra cosa per arreglar la degradació de la psiquiatria : falta un problema de sensibilització social. Per exemple, una de les formes que ha portat a l'estat actual, o que ha ajudat a portar a l'estat actual de la psiquiatria, és, per exemple, el fet que, en un moment determinat, hi ha parers que s'han de tirar a terra les parets dels manicomis i, d'aquesta manera, es resol el problema. Això, vist des del punt de vista econòmic solament falla, perquè falla la sensibilitat social; això, està bé dintre d'un context, però posat d'una manera dràstica, doncs falla. Falla perquè les mateixes persones, la mateixa societat rebutja que

el malalt mental s'incorpori, es rehabiliti i es reinsereixi a la societat. O sigui —ho repeteixo—, no és un problema de diners, sinó que és un problema de sensibilització social.

Després, de les coses que també s'han tocat, voldria també dedicar un moment, molt poc, a minusvàlids, educació social, barreres arquitectòniques, etcètera; és un tema preocupant, i, precisament per una gestió que vaig haver de fer com a diputat per una escola de disminuïts, doncs sé que en aquests moments s'està portant a terme un estudi de seguiment individual de tots aquells deficients d'edat compresa entre els disset i els divuit anys, que s'han de quedar sense cap lloc on anar, de mirar de coordinar, a través de les Conselleries de Treball, Justícia, Educació, Benestar Social, Sanitat, etcètera, poder-los donar una continuïtat en el treball —en aquells que sigui possible— o mirar de trobar-hi la sortida més adient. Això està pràcticament resolt, pel que vaig veure, i jo hi vaig anar amb un grup de pares d'aquest col·legi i van quedar francament sorpresos.

I, per acabar —ho repeteixo—, nosaltres valorem molt positivament l'Informe del senyor Síndic, pel que representa d'estudi seriós, sistematitzat, precís, concret, per tots els resultats obtinguts i per tot el que la figura del Síndic ha de continuar obtenint, pel bé de totes les nostres institucions, dels nostres ciutadans i del nostre país.

Moltes gràcies, senyor President.

El Sr. PRESIDENT : Moltes gràcies, senyor Viñas. La propera sessió s'iniciarà d'aquí a cinc minuts.

S'aixeca la sessió.

(Són tres quarts de dotze del migdia i dotze minuts.)